

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita B. Francisci Salesii, Episcopi Et Principis Gebennensivm Meritissimi

Maupas du Tour, Henri Chauchon de

Coloniæ Ubiorum, 1663

Cap. XV. Calumnia in Franciscum apud Summam Pontificem: in Abbatiis quibusdam collapsam disciplinam restituit: jubet eum Summus Pontifex controversiam componere inter Archiducem Austriæ & ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-42882

178 VITÆ B. FRANCISCI SALESII
entia Sanctorum aptè contentit, id peragat, de quo
agere mecum dignatus es. Sed iudicium illud gra-
yissimi Antistitis quàm verum fuit legitimūque
tam parū è gustu fuit Francisci humilis; hinc ce-
men fit quotidie, ut illius librorum lectio tam
uberes fructus edat; quo pacto quoque tunc he-
bat, ut ejus oratio animos tantoperè commove-
ret. Præclare S. Augustinus in hanc sententiam: (d)
*Quamvis sit magnus tactor organi Spiritus sanctus, tu-
men per angustas spiritus humani syllabas sonat.*

(d) in Psal. 92.

CAPUT XV³

*Calumnia in Franciscum apud Summum Pon-
tificem: in Abbatibus quibusdam collapsam disci-
plinam restituit: jubet eum Summus Pon-
tifex controversiam componere inter
Archiducem Austriae, & Archidu-
cissam Flandriae, ortam de
Salinis.*

Hoc puerilis est jactantia, ajebat S. Hieronymus
(a) accusando illustres viros suo nomini famam que-
rere: & consentaneè S. Augustinus, Nemo peritorum
inquit, aut prudentium putet, quòd minus sit periculi
verbis, linguà mentiendo, quam manibus sanguinem effun-
dendo. Tertullianus denique (b) negat ferre se posse
se præposteram temeritatem illius, qui loquacita-
tem facundiam existimet, impudentiam constantiam de-
putet, & maledicere singulis officium bonæ conscientie.
Quorsum ista? ut intelligamus, etiam si Venera-
bilis

[a] Epist. 13. [b] Adversus hereticos.

bilis servus Dei illustris fuerit tot nominibus visum fuisse Domino Deo, qui *omni abundant* dat, illum ditare præterea patientiæ constantiæque thesauris. Auditione accepit offensum sibi Summum Pontificem esse, quòd ad eum falso delatum erat, Gebennensis Episcopi incuriâ, libros hæreticorum complures eâ in Diœcesi volitare, insigni Catholicæ fidei detrimento: hinc enim factum fuisse a jebant calumniæ confarcinatores, ut permulti non modò in fide nutassent, sed etiam in hæresin lapsi esset prorsus. Angorem quidem candidæ menti attulit tam inopinata denunciatio: sed fasciculo illo myrrhæ constanter ad pectus admotus, immotus de cetero, veritatis conscientiam se se solatus est, literis ad Prælatum quendam eorum qui Romæ commorabantur, de eo argumento scriptis hunc in modum.

Absolutâ totius Diœceseos meæ visitatione, Præsul Illustrissime, tam exactâ, ut angulum nullum illius prætermiserim, iis quidem in partibus, quas non vel Gebennenses occuparent, vel Bernenses: librum hæreticum nullum reperi, nisi pauculos, non lectos ad eò, ut inter quisquilias familiarum aliquot in pulvere remanserint. Et orthodoxi quidem nostri, ad id librorum genus quod attinet, tam mericulosi sunt, ut si quos repererint, de quibus jure incidere possit dubitatio, illos flammis tradant continuo, aut ferant ad eos, quibus ea demandata à me provincia est. Precor ergo à V. Dominatione, adesse mihi ne gravetur in impetranda re unâ, quam inter tot spinas arduæ sanè & difficilis administrationis maximè expeto,

ne Sua Sanctitas, secus de me deque meis occupacionibus sentiat, quàm ferat ratio veritatis: ut eadem me benevolentiam complectatur, quia alii sibi subditos prosequi solet. At non magno opere laborandum hinc fuit: respondit Francisco Prælati idem, obtrusum quidem fuisse Summo Pontifici, id quod hunc mærorem immerenti creasset, sed Beatissimum Patrem fidem nullam delationis accommodasse: ipsum de Gebennensi Episcopo sentire magnificè; quippe cui de ipsius virtute & talentis eximius compertum esset, & quem non lateret quæ quantaque quotidie Dominus per eum operaretur; & persuasissimum esse Suae Sanctitati, inesse in eodem singulare quoddam donum conciliandorum animorum. Quem quidem sensum animi sui esse, ut non ro minus, quàm oratione declararet Pontifex, (c) per eundem Prælatum Francisco mandat, cum instrumento legitime auctoritatis quod misit, dissidium componeret, quod Archiducem inter Austriacum, & Archiducem Flandriæ extiterat de Salinis: itémque in Cœnobio Monialium *Putei Dorhai* collapsam disciplinam restitueret. Nec Pontificem fefellit opinio de tanti Viri prudentiam concepta: utrumque à Francisco feliciter perfectum est. Et ad Cœnobium quidem illud dum proficiscitur, exitinere, finem imposuit liti, momenti sanè gravis, quæ inter duos Dynastas intercesserat, tenueratque annos jam complures: ita Jurisconsultorum eruditionem & industriamque omnem Episcopi unius, at à Deo illustrati, superavit Sapiëntia.

Ubi pervenit ad Monasterium, manū operis ab

(c) *Paulus V. anno 1608.*

movit familiaribus pridem artibus hortationum incensarum, colloquiorum piorum, documentorum utilium imprimis; ex quibus effloruerunt Constitutiones sanè consideratæ: hæc inter ceteras.

Servatum iri deinceps exactè, quæ ad clausuram pertinerent.

Priorissam electum iri Canonicè, cujus electionem Abbatissa confirmaret: illam autem iis dotibus præditam esse debere, ut Abbatissæ viçes, quando abesset, sustinere posset pro dignitate.

Annuas pensationes traditum iri Abbatissæ, quò de ipsis pro arbitratu statueret. illam autem diligentissimè provisoram, ne quærtes ex necessariis, Moniali ulli deesset.

Nihil hîc nos prolixitati vitandæ addimus de adjunctis, annexis tribus hisce capitibus: unum illud insinuamus, Non placuisse Viro Dei, acerbitates corporis, afflictionésque graves induci in ea Monasteria, quæ se ad priorem disciplinam recipiant: haberi autem voluit vel maximè rationem vitæ interioris; cùmque opponeretur à quibusdam, plus inesse meriti in istis rebus acerbis exercendis, *Non placet, inquit. ea vox: si Deo servire sine merito possemus, deberemus utique tantæ Majestati eo modo servire: ceterùm amor factis nostris pretium statuit.*

Abbatissæ autem petenti quâ potissimum viâ utendum sibi esset ad Moniales aptè regendas? Ut quid mihi de re propòsitâ videatur aperiã, inquit, sic habeto, Illustrissima Domina: humilitas, simplicitas cordis, mentis judiciumque demissio fundamèta sũt vitæ Religiosæ, solida imprimis. Ma-

„ lim Cœnobia omnia scaterere vitiis aliis omni-
 „ bus, quàm superbiâ & inani gloriâ: etenim po-
 „ test quisq; cum vitiis aliis dolere de admissis pec-
 „ catis, & petere veniam à Deo offenso; superbi
 „ autem seminarium in se ipsis vitiorum omnium
 „ circumferunt, ac vix unquam cogitant de pro-
 „ nitentia; quippe qui stare se semper putent, &
 „ salutaria quamlibet aliorum monita consiliaque
 „ aspernentur. Quid facias homine vano, & per
 „ ciosa sui opinione pleno? & sibi nequam est &
 „ haud bonus. Necessarium item est ad salutari-
 „ gubernationem, Præpositos, Præpositasque
 „ miles esse pastoribus: ut enim illi de pascenti-
 „ gregibus solliciti sunt, sic Præpositi curare lib-
 „ ditos debent, nihilque prætermittere eorum
 „ quæ ædificare proximum queant: ut enim in
 „ fluvius tam tenuis est, qui non tandem de-
 „ rat ad mare, sic nullum rectè factum est, qui
 „ deducat ad Deum.

„ Administratio autem illa tua fac ut suavissi-
 „ comis, simplex; & quæ tuarum ærumnis ag-
 „ tudinibusque condoleat. Mihi crede, opera
 „ demum gubernandi ratio ea est, quæ ad
 „ vinam maximè accedit: divina autem ratio
 „ quilla est, & quieta: dumque maximè actua-
 „ est, nihil tamen commovetur, & ad res omnes
 „ se se accommodat. Diligenter item invigilare
 „ id debes, ut occasionem amputes tuis, murmurandi,
 „ etiam in rebus levissimis: nam ut tempe-
 „ states ac procellæ ex vaporibus existunt cam-
 „ nuibus, ut oculorum aciem fugiant, sic in Re-
 „ giosis domibus, tumultus è causis plerumque
 „ levissimis, officia negligenter, qui se a
 „ dem se a
 „ valere
 „ majori
 „ te, ut a
 „ tionem
 „ nendum
 „ carionem
 „ mittere
 „ gnificen-
 „ tualiter
 „ tamen
 „ quanto
 „ Dei ac-
 „ tabunt
 „ intelligi
 „ se app-
 „ tiore in
 „ nis Co-
 „ moru-
 „ Cer-
 „ rium v-
 „ opera
 „ imper-
 „ eretur
 „ anima
 „ re red-
 „ meam
 „ mihi ip-

levissimis oriuntur. Nihil est etiam, quod tam officiat Ordinibus Religiosis, quam dum cura negligitur explorandi quo spiritu ducantur ii, qui se ad id vitæ genus offerunt. Et jaçtatur quidem sæpe, illos illasve claris esse natalibus, aut valere ingenio : prætermittitur autem quod majoris momenti est, num spes satis certa sit forte, ut ad Religiosæ disciplinæ exactam observationem naturam suam accommodent. Proponendum ipsis, antequam admittantur, mortificationis, nec fictæ, studium, & quantum submittere se se in Monasterio oporteat : nec magnificentissimè loquendum de consolatione spirituali: contra, ut lapis, etiamsi sursum jacias, suo tamen pondere deorsum per se ipse recidit; sic quanto plus agitabuntur ii, qui ad servitutem Dei accedunt, tanto vehementius ad id se incitabunt, quod à se Dominum Deum exquirere intelligent. Et aliunde, qui ad Religiosam vitam se applicant tanquã ex contumaciã, animo elatiore in fortunã humili; longè plus perturbationis Cœnobiis afferunt, quam aptè rationes animorum suorum ipsi moderentur.

Ceterum, hinc discedens Vir Dei, ad Monasterium venit S. Catharinæ, Ordinis Cisterciensis, cui operam quoque suam singulari quodam ardore impendit: quippe qui uno eodemque oculo intueretur, uno eodemque studio complecteretur animas quaslibet, quod cunctæ Jesu Christi cruce redemptæ sint: unde dicebat identidem, *Animam meam & vitam Domino Deo sacrificavi: quid tanti est, si mihi ipse incommodem, dum aliquã in re profum animabus,*

bus, quæ ipsam cara sunt? Cùm tamen eo in Monasterio Sorores videret maximam partem, primam disciplinam detrectare, neque eam ut inchoaret in Cœnobium suum sinerent, posse adduci; paucas, quibus mens sanior, certumque & destitutum consilium Domino Deo sanctius famulandi, Scesselium transtulit in oppidum suæ Diocesis, Bernardinarum nomine: iis, ex Sedis Pontificiæ auctoritate, Constitutiones tradidit, quas hodieque ingenti suo fructu religiosè observant in quatuor quinquè Monasteriis, quæ piâ ipsarum industria ex illo primo exiterunt.

Ne verò deesset voluntati Summi Pontificis (d) de componendo dissidio Archiducem in Austria, & Flandriæ Archiducissam, Beatrix Nonnarum tetendit, quo loco definiendum negotium erat: ad dictam diem horamque, cuius utrinque convenissent ii, quorum res agebatur, partibus auditis, instrumentisque perlectis, quæ quot ad rem pertinebant; insigni mentis æqualitate, causam penitus consideratam cognitamque sic decidit, ut pars utraque haud gravatè acquiescens, tam æqui Arbitri sententiam decretamque collaudarit.

Porro quacunque iter habuit, disseminavit verbum Dei, locis opportunis: simul infinito numero consulentium satisfecit: vis enim hominum incredibilis confluebat, quocunque accederet, tum salutaria consilia ab eo capiendâ, tum ad audiendum de superiore loco verba facientem, tum sacram Eucharistiam ipso præbente suscipiendam.

(d) Paulus V. fuit.

quod studium tam longè lateque viguit, ut Dolæ
 ad octingentos ex ejus manucibus vitæ sumpsiſſo
 perhibeantur. Et verò videtur is filio David fuiſſe,
 quod David ipſi olim fuit Jonathas: tam vivâ fi-
 de, ut in eum aptiſſimè convenire videatur illud
 Chriſti Domini: (e) *Vbi ego ſum, illic ſit & miniſter*
meus &, (f) *Opera quæ ego facio, faciet, & majora horum*
faciet. Si verò onerati eſtis, ad illum adite, & refi-
 ciet vos: ſi laborati ſiti, illam ejus in fontibus ex-
 tinguite, & bibite affatim de cifterna cordis ejus.
 Ut autem oleum tantæ pietatis ſuper baſſamum
 reliquatum ejus virtutum ferebatur, Biſuntii, cum
 ante ſacrum Sudarium proſtratus jaceret, quod in
 ejus gratiam publicè proſiſtitum eſt; tam dulci
 miſerationis ſenſu præcordia ejus commota ſunt,
 ut lacrimis ubertim fluentibus ſolum rigans, illud
 Evangelicæ mulieris aptiſſimè in rem præſentem
 tranſtulit, (g) *Si tetigero tantum ſimbriam veſtimenti*
ejus, ſalva ero. Sic videlicet fides mentem illam im-
 buebat, docebatque credere, ſperare, diligere ſu-
 præ quàm videbant oculi. Nimirum videns ſacræ
 humanitatis Sudarium, & reliquias corporis quod
 olim in ſepulcro jacerat; credit, diligitque intimè
 divinitatem immortalè æternamque; & ſimbriæ
 veſtimenti exuviâſque mortui corporis reve-
 renter attrictans, ab Jeſu quietem, vi-
 tam, ſalutem, gloriam ſe confe-
 cuturum ſperat.

(e) *Joan. 13.* (f) *Joan. 10.* (g) *Matth. 9.*

CAPUT